ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ(ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ(ਾਂ). 3828 ਦੇ 2017)
ਮਾਰਚ 14, 2019
[ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਸੀ. ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ ਅਤੇ
ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾਂ]

ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਐਕਟ, 1957 : ਧਾਰਾਵਾਂ 2(52), 2(61), 502, 507(ਅ) – ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1954 – ਧਾਰਾਵਾਂ 3(5), 150 – ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1957 – ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ – ਰਿਕਾਰਡਿਤ ਭੂਮੀਧਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚੀ – ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ 1989 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੈਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਤਾਬਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ – ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਤਬਾਦਲਾ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33ਬੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ – ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੋਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ-ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹੱਤਵ ਖੋ ਦਿੰਦੀ ਹੈ – ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਣ – ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 142.

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1954 ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਜ਼ਮੀਨ' ਜੋ ਕਿ ਐਸ./13(3) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਪੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। [ਪੈਰਾ 25]

1.2 'ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ' ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(5) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰ। ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਾਹਰਵਾਂ ਹੈ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ II ਅਧੀਨ ਟੈਨੂਅਰ ਹੋਲਡਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26]

1.3 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 150(3), (4) ਅਤੇ (5) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਖੇਤਰ ਐਕਟ, 1957

ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 507 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਕਤ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27]

1.4 ਐਕਟ, 1957 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਨਗਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(52) 'ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਜੋ ਕਿ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਿੱਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 507 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹਿਰੀਕ੍ਰਿਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(61) 'ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 29, 30]

1.5 ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਧਾਰਾ 507 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਛੋਟ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਧਾਰਾ 502 ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ [ਐਕਟ 1957] ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 31, 32]

1.6 ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1957 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਪਿੰਡੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਐਕਟ, 1957 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਪਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 2(ਈ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਵਿਕਾਸ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਮਤਲਬ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(ਲ) ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਸ਼ਬਦ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਪਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀਕ੍ਰਿਤ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ 1957 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 33, 35]

1.7 ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ 1957 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 507(ਏ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ, 1954 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ, 1954 ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹੱਤਤਾ ਗੁਆ ਬੈਠਦੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 36]

1.8 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਮ (ਦਰਜ ਭੂਮੀਧਰ) ਤੋਂ 1989 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 1990 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਗੇੜਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਮਾਮਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 507(ਏ) ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। [ਪੈਰਾ 41]

1.9 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਐਮ (ਭੂਮੀਧਰ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਐਮ (ਭੂਮੀਧਰ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 42]

1.10 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 32 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਵਿਡੰਬਨਾ ਹੈ ਜੋ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਧਾਰਕ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਦਾ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਾਰੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 43, 44]

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਟਾਰਾ ਬਿਹੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 231 : [1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 969 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਉਮੇਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 1997 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 842 – ਨਾਮਜ਼ੂਰ।

ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦੂ ਖੋਰਾਨਾ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 2010 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 1334 – ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 969 ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪੈਰਾ 38

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3828 ਦਾ 2017.

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 22.11.2012 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਅਪੀਲ ਹੈ ਜੋ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 591 ਦਾ 2008 ਹੈ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸਿਧਾਰਥ ਗੁਪਤਾ, ਕੁਸ਼ਲ ਸਰਕਾਰ, ਆਰ. ਸੀ. ਕੌਸ਼ਿਕ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਂ ਲਈ।

ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਨਮੋਲ ਚੰਦਨ, ਮਿਸ ਦੀਪਿਕਾ ਕਾਲੀਆ, ਰਿਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਗੌਤਮ, ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਆਦਿਤਿਆ ਕੌਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਰਾਣਾ, ਵੈਸ਼ਨਵੀ, ਬਾਂਕੇ ਬਿਹਾਰੀ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ. ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ।

1. ਇਹ ਅਪੀਲ 22ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1957 (ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ 1957 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 507(ਏ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1954 (ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ 1954 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਨ ਐਸਟ ਸੀਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮਾਂ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ/ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਅਵੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਉਪਲਬਧ ਰਹਿਣਗੇ।

2. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਰਜ ਭੂਮੀਧਰ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ 4 ਬਿਘਾ 18 ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 6/19/2 ਐਮ ਵਿੱਚ ਸਮੇਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਨੂੰ 9 ਮਾਰਚ, 1970 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਮ ਦੱਤ ਨੇ 4 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2 ਬਿਘਾ 18 ਬਿਸਵਾ ਅਤੇ 2 ਬਿਘਾ ਖਰੀਦੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਕਟ, 1954 ਅਧੀਨ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 31 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਮਿਊਟੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ 31 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਊਟੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 31 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਐਕਟ 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਗੇੜਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 10 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ 10 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ “ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ” ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ 10 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 670 ਆਫ 1995 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ 14 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 591 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ।

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1982 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 50(7)(ਏ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਰ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ, 1954 ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੋਨ ਐਸਟ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਵੇ/ਵਿਵਾਦ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮਾਂ ਅੱਗੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮਾਂ ਅੱਗੇ ਉਪਲਬਧ ਰਹਿਣਗੇ ਜੋ 22 ਨਵੰਬਰ, 2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

6. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਮ ਦੱਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ XXXIX ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ। ਅਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਛੱਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ 23 ਜਨਵਰੀ, 1992 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੇਵੇਨਿਊ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 2 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਹਿਬ ਰਾਕੇਸ਼ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 81 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਜੋ 18 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ।

8. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 1970 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਈ ਰਾਮ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ (ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ) ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਟਾਈਟਲ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਭਾਗ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

9. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ 1957 ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਐਕਟ 1957 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਕਟ 1954 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਵ ਦੇਵੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਐਕਟ 1954 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਭਾਗ, ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 150(3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਰਿਣਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਖੇਤਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 507 ਦੇ ਵਰਚੂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਪਰਿਣਾਮ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 150(3) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਈ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

10. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਰਤੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 1(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਯੂ.ਟੀ. ਤੱਕ ਹੈ। ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਨਿਊਰ ਧਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੈਪਟਰ III ਅਧੀਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਡੀ ਭੂਮਿਧਰ ਦੁਆਰਾ ਧਰਤੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਈ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਐਫ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ, 1954 ਭੂਮਿਧਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਨਿਊਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੋਡ ਹੈ।

11. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਤੱਕ ਐਕਟ, 1957 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਹੈ। ਐਕਟ, 1957 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਯੂ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਧਰ ਦੇ ਟੈਨਿਊਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਐਕਟ, 1957 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਨਿਊਰ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਗਵਰਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 502 ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ

ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

12. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 507(ਏ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਬਟਾਰਾ ਬਿਹੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ1$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

13. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਉਮੇਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ2 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਐਕਟ, 1957 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ 1957 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 507(ਏ) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਐਕਟ, 1954 ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ, ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

14. ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਮਿਸਟਰ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਮ ਦੱਤ ਨੇ ਭੂਰਾਮਿਹਾਰ ਮਿਆਂ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 2 ਬਿਘਾ 18 ਬਿਸਵਾ ਅਤੇ 2 ਬਿਘਾ ਭੂਮੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4ਥ ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦੀ। ਜਿਹੜੇ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। 4ਥ ਮਈ, 1989 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਈ ਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਿਕਰੀ ਸੌਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿਣ ਜੋਗਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਲੇ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਉਲਝਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਕਟ, 1954 ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਮਿੰਊਟੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁਣ ਪਿੰਡੀ ਇਲਾਕੇ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਦੇ ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

16. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਦੇ ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦੂ ਖੋਰਾਨਾ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਤੇ ਹੋਰ3$_{SUPERSCRIPT}$ ਜੋ ਕਿ 26ਥ ਮਾਰਚ, 2010 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਿੰਡੀ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 507(ਅ) ਦੇ ਐਕਟ, 1957 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

17. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ

ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

18. ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ, ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਹੈ, 4 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਦਰਜ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕ ਪੜਾਵ ਤੇ 1 ਮਈ 1989 ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

19. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

20. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਈ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਸਥਿਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

21. ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

22. ਐਕਟ, 1954 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਰੀਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

23. ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 1(2) ਪੂਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 1(2)(ਏ) ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਜੋ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ।

“1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1954 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ” (2) ਇਹ ਪੂਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

(ਅ) ਉਹ ਖੇਤਰ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਐਕਟ 1911 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੈਂਟੋਨਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1924 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ,

3. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ. - ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ-(1) ਤੋਂ (4).....

“(5) “ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ, ਸਿਵਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ, ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ;

(6) ਤੋਂ (12)....

(13) “ਜ਼ਮੀਨ” ਸਿਵਾਏ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

(ਅ) ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਮਾਰਤਾਂ,

(ਬ) ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਆਬਾਦੀਆਂ,

(ਸ) ਬਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ,

(ਦ) ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਰਾਗਾਹ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਨਦੀ ਦੇ ਤਲ ਵਿੱਚ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਦੇ ਕਦਾਈ ਜਾਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਵਰਤੀਜਾਂਦੀ ਹੈ,

ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ-

ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

150. (1) & (2)....

(3) ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਮੂਚਾ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਐਕਟ, 1957 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 507 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੰਗ ਉੱਤੇ,- (ਅ) ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਚਲਾਊ ਅਤੇ ਅਚਲ, ਅਤੇ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਧਨ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਿੱਤ, ਜੋ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਭੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਸਾਰੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੋ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ;

(b) ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫਰਜ਼, ਦਾਇਤਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਰਾਰ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(c) ਅਜਿਹੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਸਾਰੇ ਰੇਟ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ, ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(d) ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਭਿਯੋਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(e) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਜਿਹੇ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਧਾਰਾ (ਅ) ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਸੋਧ ਨਾਲ ਕਿ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਅਤੇ ਗਾਓਂ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(f) ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 84, 85, 86A ਅਤੇ 87 ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਧਾਰਾ (ਅ) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਗੇ ਇਸ ਸੋਧ ਨਾਲ ਕਿ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਅਤੇ ਗਾਓਂ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਤੋਂ (ਫ) ਤੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ (5) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਲਗ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1954 (ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ 3 ਦੇ 1955) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

25. ਇੱਥੇ ਉੱਲੇਖਿਤ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਜੋ ਨਵੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ। 'ਜ਼ਮੀਨ' ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(13) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਅਤੇ 24 ਦੇ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕ□ਸ਼ੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਸਮੇਤ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਪੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

26. 'ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ' ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(5) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ। ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਾਹਰਵਾਂ ਹੈ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧਿਆਇ II ਅਧੀਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

27. ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 150(3), (4) ਅਤੇ (5) ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਖੇਤਰ ਐਕਟ, 1957 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 507 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਤਾਂ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵੀ. ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

28. ਆਓ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਕਸਦ ਲਈ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਹੇਠ ਹਨ:-

“2(52) “ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਬੋਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1883 (ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 20 ਦੇ 1883) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 507 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ;

2(61) “ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜੋ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ;

502. ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ— ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

507. ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ।— ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,—

(ਅ) ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ;

(ii) ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ, ਦਰਾਂ, ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਦਰਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ, ਦਰ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ।” (ਸੀ) ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ-

(i) ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ, ਵਪਾਰ, ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਰਕਮ, ਅਤੇ

(ii) ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਤੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਰਕਮ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਸ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

29. ਐਕਟ, 1957 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

30. ਸੈਕਸ਼ਨ 2(52) 'ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਉਹ ਖੇਤਰ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 507 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹਿਰੀਕ□ਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(61) 'ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ' ਨੂੰ ਉਹ ਖੇਤਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

31. ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 507(ਏ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 507 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਛੋਟ ਜਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

32. ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 502 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ(ਐਕਟ 1957) ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

33. ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1957 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਵਿੱਚ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਐਕਟ, 1957 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ 'ਵਿਕਾਸ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਈ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਰਾਜਪਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਐਲ) ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੈ।

34. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“2(ਈ) “ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

2(ਐਲ) “ਜ਼ਮੀਨ” ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

12. ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।—

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਰਾਜਪਤਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਐਲਾਨ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਥਾਰਿਟੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਬਾਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਥਾਰਿਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਕਰਵਾਏਗੀ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ (ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਸਮੇਤ) ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ,— (i) ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਥਾਰਿਟੀ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

(ii) ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕ□ਤ, ਲਿਖਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਜਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਦਿੱਲੀ (ਬਿਲਡਿੰਗ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1955 (53 ਦਾ 1955) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਸਨ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ [ਧਾਰਾ 53ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ] ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਾਸ ਉਹਨਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(5) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਭੂਮੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

35. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੈ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਵਿਕਾਸ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀਕ□ਤ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ 1957 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

36. ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਐਕਟ 1957 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 50(7)(ਏ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ, 1954 ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਨ ਐਸਟ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

37. ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦੂ ਖੋਰਾਨਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 22ਜੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਨਵੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

38. ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 50(7)(ਏ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ ਓੜੀਸਾ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1960 ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮਾਸਟਰ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਓੜੀਸਾ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1960 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤਾ ਸੀ ਓੜੀਸਾ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1960 ਦੀ ਧਾਰਾ 73(ਸੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

39. ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਮੇਦ ਸਿੰਘ(ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਮੇਦ ਸਿੰਘ(ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਮਾਮਲਾ 8ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਸਤੰਬਰ, 1993 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਸੂਚਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1948 ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ।

40. ਅਸੀਂ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ (ਦਰਜ ਭੂਮੀਧਰ) ਤੋਂ 4ਥੇ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਵੀ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, 31ਸਤੰਬਰ$_{SUPERSCRIPT}$, 1989 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 1990 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ।

41. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਗੇੜਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 10ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਮਾਮਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ 22ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਖੇਤਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 507(ਏ) ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

42. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜੋ ਗੱਲ ਰਾਜੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 22 ਨਵੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ 4 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ (ਭੂਮੀਧਰ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ 4 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ (ਭੂਮੀਧਰ) ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

43. ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 32 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਖਿੱਲਵਾੜ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੇਸ਼ੱਕ ਟਾਈਟਲ ਧਾਰਕ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਦਾ।

44. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 142 ਅਧੀਨ ਸਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਮੀਨ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਰੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ 4 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਮਾਮਨ ਸਿੰਘ (ਭੂਮੀਧਰ) ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌਂਪਣਾ ਹੈ।

45. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

46. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

47. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਤਮਨਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate